

A kisded Jézus ünneplése (De V Festivitatibus Pueri Jesu)

„A szöveg eredete a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár – a magyar nyelvű keresztény irodalom tárháza.” Fordító: P. Dám Ince OFM (1909-1967)

Bevezető

Első ünnep.	Hogyan fogantatik lelkileg szívünkben az Isten Fia, Jézus Krisztus?
Második ünnep.	Hogyan születik meg lelkünkben szellemi úton az Isten Fia?
Harmadik ünnep.	Hogyan ünnepezzük meg lelkileg a Kisded Jézus névadását?
Negyedik ünnep.	Hogyan keressük és imádjuk lelkileg a szent királyokkal az Isten Fiát?
Ötödik ünnep.	Hogyan ajánljuk fel lelkileg az Isten Fiát a templomban?

A KISDED JÉZUS ÜNNEPLÉSE, a De V Festivitatibus Pueri Jesu, Bonaventúra legbájosabb és szellemesebb könyve. Megihleti a kis Jézus születésének titka, s az ő lelkében nyomban megsejlik az isteni Kisded életének szellemi, misztikai tartalma, s megoldja a nagy kérdést, miképp is lehetne lelkileg megünnepelni az Istengyermek életének eseményeit: fogantatását, születését, a napkeleti bölcsek imádását, Jézus névadását és a templomban való bemutatását. *(Részlet a fordító előszavából.)*

A kisded Jézus ünneplése De V Festivitatibus Pueri Jesu

Bevezető

A szentéletű férfiakat jobban megvilágítja az isteni fény Isten Egyházában. A mennyei áhítat erősebben hevíti nézeteiket, Jézus édes szemlélése pedig tanításukat. Ők mondják, hogy a megtestesült Igéről való ájtatos elmélkedés a méznél s az illanó kenet minden illatánál kellemesebben gyönyörködteti, édesebben kábítja, tökéletesebben vigasztalja és erősíti a buzgó lelkeket.[1]

Így történt, hogy amikor mindennapi gondjaim tömkelegétől kissé elvonultam, s magamba mélyedve csendesen elgondolkoztam, miképp is elmélkedjem ezekben a napokban a megtestesülés titkáról, hogy némi lelki vigasztalást merítsek, s e siralom völgyében[2] megízleljem legalább tükrön által[3] az Isten édességét, -- s ha egy kissé megízleltem, az ideiglenes és képzeletszülte vigasztalásokba annál jobban belefásuljak.

S amint a csendben elmélyedtem, még sejtelmesebb gondolatom támadt. Hisz, a Szentlélek kegyelme révén és a Magasságbeli erejéből szellemi értelemben az istenes lélek is foganhatja, szülheti, elnevezheti, a szent királyokkal keresheti s Mózes törvénye szerint az Atya Istennek a templomban boldogan bemutatathatja az Atya Isten áldott Igéjét és egyszülött Fiát.

Ekkép a keresztény vallás igaz tanítványaként, áhítatos lélekkel és nagy tisztelettel ülhetjük azt az öt ünnepet, amelyet az Egyház a Kisded Jézusnak szentel.

Amily alázattal felfogtam az eszmét, oly egyszerű szavakba is öntöttem. A szentírók és hittudósok idézeteit a rövidség kedvéért mellőztem.

Ha ennek a rövid és szerény munkának olvasása, vagy elmélkedése közben csak egy kis buzgalmat is elértünk az édességes Jézus iránt, őt dicsérjük, magasztaljuk és áldjuk, minden áldás szerzőjét, kútfejét és kezdetét. Ha viszont semmire se vittük, vagy az én terhemre rójátok, aki

tökéletlenül és méltatlanul írtam ezeket a sorokat, -- vagy pedig a kevésbé ájtatos és alázatos olvasásnak tulajdonítsátok.

=====

Az első ünnep: Hogyan fogantatik lelkileg szívünkben az Isten fia, Jézus Krisztus?

1. Miután lelkünket a bűnbánat fürdőjében megtisztítottuk, érzelmeinket pedig a szeretet zsaránokáival[4] lánggra lobbantottuk és felhangoltuk, mindenekelőtt tiszta szemlélődésben és áhítatos elmélkedésben gondolkozzunk azon, miképp is kellene az Isten áldott Fiát, Jézus Krisztust szívünkben lelkileg fogannunk?

Amikor lelkünk, akár a mennyei jutalom reményében, akár az örök büntetéstől való félelmében, avagy a siralom völgyében[5] való huzamosabb tartózkodástól indítatva és ösztökélve új sugallatokat nyer, szent érzelmeiktől lángol, mennyei dolgok szemléletében foglalatoskodik, majd régebbi hibáit és korábbi vágyait megveti és lenézi, s a világosság Atyja révén, akitől minden jó adomány és tökéletes ajándék származik,[6] lelkileg a kegyelem Lelkének erejéből jobb életre határozza el magát, s így megtermékenyül, -- mi egyéb történik vele, mint az, hogy a Magasságbeli erejének hozzájárulásával és a mennyi nyugalom megárnnyékolása[7] folytán testi vágyaink csökkennek, lelki szemeink pedig hozzáerősödnek és segítséget nyernek a látáshoz, -- és így a mennyei Atya bizonyos maggal teherbe ejti s megtermékenyíti.[8]

Ez után a szent fogantatás után lelkünk arca elhalványodik az igazi alázatosságtól, valahányszor világi társaságban kell résztvennie. S miután a világi dolgokat teljesen megvetettük és elhagytuk, megcsömörlöttünk az ételtől és az italtól, a különféle jótettek irányuló elhatározásokból és jószándékból fakadó kívánságok egyike a másikat követi. Néha meg csaknem gyengélkedünk és annyira megvetjük a magunk akarátát. Szomorúan és nyugtalanul járunk-kelünk, valahányszor régi bűneinkre, az eltékozolt időre, e világban világiasan élő emberek társaságára és a velük való társalkodásra gondolunk. Lassan nehéz és fárasztó kezd lenni, ami kívülvaló s odakünn látható. Hiszen látjuk, hogy nem tetszik Annak, akit bensőnkben fogantunk és megtapasztaltunk.[9]

2. Ó, boldog fogantatás, amelyet a világ ekkora megvetése, és a mennyei tettek és istenes elfoglaltságok iránt ily nagy vágyódás követ. S bár édeskeveset ízlelt még lelkünk, máris panasszal telve csömörlött meg testünk. Lelkünk a hegyekbe vonuló Szűz Máriával felemelkedni[10] készül, úgy ráunt ily fogantatás után a földiekre, s kívánkozik a mennyeiek és örökkévalók után. Fut azoktól, akik a földieket élvezik,[11] s azok közé vágyik, akik égiek után kívánkoznak. Erzsébetet szolgálja,[12] vagyis azokat, akiket isteni bölcsesség világosít meg, s az isteni kegyelem és szeretet gyújt mindjobban lánggra.

Jól jegyezzük meg tehát, igen nagy szükségünk van rá: mennél jobban elvonulunk a világtól, annál közvetlenebb barátságba és meghittebb kapcsolatba kerülünk jó emberekkel. Mennél kevésbé ízlik a rosszak társasága, annál édesebben telíti és gyullasztja érzelmeinket a jó és lelki emberek tisztességes környezete. Nagy Szent Gergely mondja ui.: „Aki szent férfiúhoz ragaszkodik, őt látva, beszédmódjától, példás viselkedésétől az igazság szeretetére serken, kerüli a bűn sötétségét, az isteni fény szerelmére gyullad”. [13] Szent Izidor pedig: „Csatlakozzál a jók társaságához. Könnyen megesis, hogy társaságukban erényüknek is társa leszel”. [14] Már ezekből is gondolhatjuk, mily tiszta, szent és ájtatos volt a szentek beszédje, istenes és üdvös a tanácsa, csodás az életszentsége, egymás iránt kölcsönös a jócselekedete, -- amíg szóval s jőpéldával serkentették egymást a jobbra.

3. Te is így tégy, jó lélek, ha úgy érzed, hogy a mennyei élet új vágyát fogantad a Szentlélektől. Kerüld a rossz társaságot, menj fel Máriával,[15] kérd a lelki emberek tanácsát, igyekezz követni a tökéletesek nyomdokait, tartsd szemed előtt a jók szavait, tetteit és példáját.

Kerüld a romlott emberek mérges tanácsát, mert csak felforgatni igyekeznek, gáncsolni vágnak, nem szűnnek tépázni a Szentlélek támasztotta új vágyakat, s gyakran a jámborság színe alatt öntik belénk a közönyösség mérgét, mondván: igen nagy dologba kezdesz, nagyon kemény az elhatározásod, elviselhetetlen a cselekedeted, nem bírod erővel, természet adta erényeid hiányzanak hozzá, megzavarodik a fejed, elromlik a szemed, különféle betegsége vesznek elő: tüdőbaj, agylágyulás, kövek, szélütés, vakság, érzékeid eltompulása, elméd elborulása, minden erőd összeomlása. Mindez hatalmába vesz, ha el nem állsz vállalkozásodtól, s nem ügyelsz jobban testi kényelmedre. Nem illik állásodhoz az efféle. Csökken a becsületed s a tisztelet irántad.

Látod, máris az önfegyelmezés mesterévé és a test orvosává szegődött az, aki jómaga sem erkölceit megőrizni, sem a saját lelki betegségeit meggyógyítani nem tudta. Hej, hej, -- mennyi, s mily nagy embereket gáncsolt már el a világiak gonosz tanácsa, s hogy kioltotta belőlük a Szentlélektől fogant Isten Fiát.[16] Ez a nyomorúságos ital s halálos ördögi csábítás, amely oly sokakban megakadályozta ezt a lelki fogantatást, s legtöbbször a jófeltételekben kialakult, vagy az erős fogadásban már tetté is vált fogamzást megölte és kioltotta.[17]

4. Viszont mások jónak és vallásosoknak látszanak, s talán valóban is azok, azonban -- ne vegyék rossz néven -- nem értik, hogy még nem rövidült meg az Úr keze, hogy meg ne tudjon szabadítani,[18] s nem látják, hogy nem kisebbedett meg a Magasságbeli kegyessége annyira, hogy segíteni ne akarna és ne bírna. Megvan bennük a buzgólkodás Istenért, de ez nem olyan, minőt az ismeret kíván.[19] Látták mások férfias cselekedeteit, s annak idején ők is jónak és szentnek tartották, csak nem volt bátorságuk nekikezdeni. Most a testi gyengeség iránt való megértés, vagy éppen a természet gyengeségétől való félelem címén tartanak vissza a tökéletesség gyakorlásától.

Nem tanácsolnak olyat, ami az élet átlagos színvonalát meghaladja, lerontják az isteni sugallat szent tanácsait. Mennél nagyobb tekintélyekre hivatkoznak tanácsaikban, annál veszedelmesebbek.

5. Az ősi ellenség leleményes ravaszságával vetik ellenünk: Ha ilyeneket cselekszel, kétségtelenül szent és jó szerzetesnek, jámbor embernek tekintenek. S minthogy nincs meg benned mindaz, amit mások vélnek rólad, a nagy, súlyos és borzalmas bűneidet ismerő legfőbb Bíró szemében felelned kell, elveszted cselekedeteid érdemét, s színleléssel, képmutatással vádol az Úr. Az efféle gyakorlatok azoknak valók, akik semmi rosszat sem cselekedtek, akik szentül és ártatlanul éltek, Istenért mindenüket elhagyták, s teljes életükben tökéletesen Istenhez csatlakoztak.[20]

6. Azonban ezeket is kerüld, kedves és ájtatos lélek! A hegyre emelkedjél Máriával.[21] Szent Pál sem élt bűnök nélkül, nem mindig szolgált Istennek, s mégis a harmadik égig ragadtatott, és Istent színről-színre látta és szemlélte.[22] Mária Magdolna tetőtől-talpig gőg, nagyratörés, világi hiúságok rabja, testi vágyak prédája, s nem telik bele sok idő, az Úr Jézus lábánál ül a szent apostolok között, s figyelemmel hallgatja a tökéletesség szent tudományát, rövidesen mindenkinél előbb méltó látni az Urat, s ő állította állhatatosan a többieknek az igazság igéit.[23]

Isten nem válogatja az emberek személyét,[24] nem tekinti a nemes származást, nem az időtartamot, nem a sok cselekedetet, hanem az áhítatos lélek lángolóbb buzgalmát és nagyobb szeretetét. Nem azt számítja, milyen voltál eddig, hanem azt, milyen kezdesz lenni mostantól fogva.

Az ilyen tanácsokat tehát vedd el mindenestől. A tudatlanság talán menti őket, helyeslésre azonban nem számíthatnak.

7. Ha tehát nem üdvözülhetsz ártatlanságban, törekedj rá legalább bűnbánatban. Ha nem lehetsz Katalin vagy Cecília, ne restelj Mária Magdolna, vagy Egyiptomi Mária lenni. Ha úgy érzed, hogy szent elhatározásodban megfogant az Isten édességes Fia, kerüld a felsorolt halálos mérgeket, és siess, kívánd s áhítsd a szülőasszonyhoz hasonlóan a szülést is szerencsésen megérni.

=====

A második ünnep: Hogyan születik meg lelkünkben szellemi úton az Isten Fia?

1. Másodszor fontold meg, hogy az Isten lelkileg már fogantatott áldott Fia miként születik meg szívünkben?

Akkor születik meg, amikor az okos tanács, a jól megfontolt vállalkozás, az isteni támogatás segítségül-hívása után a szent elhatározás megvalósul. Amikor a lélek elkezd tette váltani elgondolásait, amelyeknek megvalósításától irtózott eddig, nehogy gyengeséget lássanak eljárásában.

Ennek a szent születésnek örülnek az angyalok, Istent dicsőítik, s békét hirdetnek,[25] mert ami szívünkben előbb megfogant, most jótetté vált, s megújult a belső ember békéje.

Nem jól őrizzük az isteni békét lelkünk birodalmában, ha a test a lélek ellen, a lélek a test ellen lázad;[26] ha a lélek a magányt, a test pedig a társaságot áhítja; ha a lelket Krisztus, a testet pedig a világ gyönyörködteti; ha a lélek az Istenben való szemlélődés nyugalma keresi, a test pedig a világi méltóságokat.

Ellenkezőleg, akkor újul meg belső békénk s örömünk, ha a test gátolta jótett valóra válik.

Ó mily boldog születés, amelyben az angyaloknak és az embereknek ily nagy a vigassága!

Ó mily édes és gyönyörűsége lenne a természet szerint cselekedni, ha tudatlanságunk megengedné. De ha tudatlanságunk meggyógyulna, maga a természet nevetné ki önönmagát![27]

Megtapasztalnánk, mily igaza van az evangéliumi mondásnak: Vegyétek magatokra az én igámat és tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatosszívű; és nyugalma találtok lelketeknek. Mert az én igám édes, és az én terhem könnyű.[28]

2. Azonban itt jegyezd meg, jó lélek, ha ez a születés valóban gyönyörködtet, Mária szerepét kell vállalnod. Mária ui. keserű tengert, világítót és úrnőt jelent.[29]

Légy tehát keserű tengere a könnyes bűntudatnak, hogy keservesen bánjad elkövetett bűneidet, sajnálkozzál az elmulasztott jótettek miatt, s korhold magad szüntelen az elhanyagolt és elvesztett időért.

Világíts a tisztességes társalgás, az erényes cselekvés és a jóra való tudatos serkentés révén.

Harmadszor, légy érkeid, testi vágyaid, s minden teted úrnője, hogy minden cselekedeted az ész helyes ítélete szerint végezhesd, mindenben üdvösségedet, felebarátod épülését, Isten magasztalását és dicsőségét kívánd és keresd.

3. Ez az a boldog „Mária”, aki sajnálja és siratja elkövetett bűneit, erényekben ékeskedik s tündöklük, testi vágyain uralkodik. Ettől a „Máriától” méltóztatik Jézus Krisztusnak örömmel, fájdalom és munka nélkül lelkileg megszületnie. Ez után a boldog születés után megtudja és megízleli, mily édes az Úr![30]

Valóban édes, amikor szent elmélkedések táplálják, áhítatos és meleg könnyforrásokban fürdetik, vágyak szent pólyába takarják, szent szeretet ölelésében hordozzák, az áhítat forró érzelmeiben csókolják és a lélek bensőséges ölére fektetik.

Így születik meg a Gyermekek lelkileg.

=====

A harmadik ünnep: Hogyan ünnepeljük meg lelkileg a Kisded Jézus névadását?

1. Harmadszor, vegyük fontolóra, hogyan nevezzük ezt a lelkileg megszületett, áldott Kisdedet? S úgy gondolom, nem is lehet találóbb névvel illetnünk a Jézus névnél. Írva van ui.: És hivaték az ő neve Jézusnak.[31]

Ez a legszentebb név. Próféták jövendölték, angyal hirdette, apostolok prédikálták, mindenszentek óhajtották.

Ó, erős, kegyes, örvendetes, gyönyörűsége, dicsőséges Név!

Erős, mert ellenségeit legyőzi, erőnket helyrehozza, elménket megújítja.

Kegyes, mert hitünk alapja, reménységünk erőssége, szeretetünk növekedése, az igazságosság betetőzése.

Örvendetes, mert „szívünk ujjongása, fülünk dallama, ajkunk méze”, [32] elménk fényessége.

Gyönyörűsége, mert „elménket táplálja, ajkunkat enyhíti, a meghívottakat felkeni”, felüdíti az írást, tartalmat ad az olvasmánynak.

Valóban dicsőséges Név, amely a vakoknak látást, sántáknak járást, [33] süketeknek hallást, némáknak szólást, halottaknak életet ad.

Áldott Név, amely ekkora erőt fejt ki!

Ó, lelkem, akár írsz, akár olvasol, akár tanítasz, vagy bármit is cselekszel, semminek se legyen ízé, semmiben se teljék kedved, ha Jézus nincs benne! [34]

Nevezd hát a szívedben lelkileg született Kisdedet Jézusnak, vagyis üdvözítőnek ez élet lakában és nyomorúságában. Szabadítson meg a világ ostromló hívságától, a zavaró gonosz lélek hamisságától és a test sanyarú gyarlóságától.

2. Kiáltsd, jó lélek, az élet ennyi csapása között: Ó, Jézus, világ megváltója, szabadíts meg minket, aki kereszteddel és véreddel megváltottál bennünket. Segíts, Urunk, Istenünk. Szabadíts meg, kérlek, édességes üdvözítő Jézusom! Erősítsd a gyengét, vigasztald a siránkozót, segítsd a törekenyt, szilárdítsd meg az állhatatlant.

3. Ó, mekkora édességet érezhetett ennek az áldott Névnek az adása után maga a természet szerinti anya, és az igazi lelki anya, a Boldogságos Szűz Mária, amikor hallotta, hogy ördögöket űznek ki, csodákat művelnek, vakokat világosítanak meg, betegeket gyógyítanak, halottakat támasztanak ennek a Névnek az erejében!

Ugyanígy méltán örvendezhetsz és ujjonghatsz, én lelkem, Jézus lelki anyja, [35] amikor halod magad, és hallják mások is, hogy áldott Fiad, Jézus ördögöket űz a bűnbocsánatban, vakokat világosít meg az igaz tudomány belénk-öntésével, halottakat támaszt fel a kegyelem adományozásával,

betegeket gyógyít, sántákat járókká tesz, inaszakadtakat és inahúzódottakat kiegyenesít abban a lelki erősítésben, amely erősekké és bátrakká teszi a kegyelem révén mindazokat, akik eddig gyengék és betegek voltak a bűnben.

Ó, boldog Név, amely ekkora erőt és hatékonyságot méltó magába rejteni!

=====

A negyedik ünnep: Hogyan keressük és imádjuk a szent királyokkal mi is lelkileg az Isten Fiát?

1. Kezdjük a negyedik ünnepet, a napkeleti bölcsek imádását. Miután lelkünk ezt a legédesebb Gyermecket a kegyelemben lelkileg foganta, szülte és elnevezte, három király, vagyis a lélek három képessége a sokféleképp kinyilatkoztatott Gyermecket a királyi városban, vagyis az egész világegyetemben véli megkeresni. A három képességet joggal nevezhetjük királyoknak, hisz a testnél előbbvalók, érzekeinken uralkodnak, s amint illik, egyedül az isteni tudományokban foglalatoskodnak.[36]

Elmélkedéseikben kutatják, érzelmeikben keresik, jámbor gondolataik közepette kérdezzetik: Hol vagyon, aki született? Láttuk csillagát napkeleten.[37] Láttuk fénylő csillagát áhítatos lelkünkben, láttuk sugárzó fényességét lelkünk bensejében, hallottuk legédesebb szavát, ízleltük legerősebb édességét, éreztük legáthatóbb illatát, tapasztaltuk gyönyörűséges ölelését. Válaszolj hát, Heródes! Mutasd meg a szeretett és kívánva kívánt Gyermecket! Utána vágyódunk, őt keressük!

2. „Ó édességes, ó szeretetreméltó, örök Gyermecek, ősidóktól várt Kisded, mikor látunk meg téged, mikor találunk Reád, mikor jelenünk meg színed előtt? Nélküled csömör az örömünk, Veled az öröm is, a sírás is gyönyörűség. Kellemetlen minden, ami ellened van, -- tetszésed megnyerése olthatatlan vágyunk. Ó, ha oly édes veled sírni, mennyivel édesebb lehet neked örvendeni?!“[38]

Hol vagy tehát, akit keresünk? Hol vagy, akit mindenben és mindenekfölött kívánunk? Hol vagy, aki születettél, a zsidók királya?[39] A jámborok törvénye; a vakok világosság, a szerencsétlenek vezére, a halandók élte, az örökké élőknek örök üdvössége!?

3. A megfelelő felelet rá: Juda Betlehemében.[40] Betlehem kenyérházat, Juda pedig bűnvallót jelent. Akkor találjuk meg ui. Krisztust, ha bűneink megvallása után a mennyei élet kenyerét, vagyis az evangéliumi tanítást meghallgatjuk, újra és újra átelmélkedjük, és áhítatos lélekkel megtartjuk, hogy így cselekedettel is betetőzzük és másokat is teljesítésükre buzdítsunk.

Akkor találjuk meg Jézust, anyjával, Máriával, ha könnyes töredelem, eredményes szentgyónás után a mennyei szemlélődés és vigasztalás édességét örömkönnyek közepette megízleljük. Ha imádságunk, amely csaknem kétségbeesve talált, örvendezve és a bűnbocsánat reményében végződik.[41]

Ó, boldog Szűz Mária, aki Jézust fogantad, szülted, s akivel oly édesen és örvendezve találunk Jézusra!

4. De ti is, királyok, vagyis lelkünk természeti képességei,[42] a földi királyokkal együtt azon legyetek, hogy imádjátok őt, s adományokat ajánljatok fel Neki[43]

Imádjátok tisztelettel, mert teremtőnk, megváltónk és jutalmazónk. Teremtő a természeti élet megalkotásában, megváltó a lelki élet megújításában, jutalmazó az örök élet adományozásában. Ó, ti királyok, imádjátok tisztelettel, mert a leghatalmasabb király! Imádjátok illőképp, mert a legbölcsebb mester! Imádjátok örömmel, mert a legbőkezűbb fejedelem!

Ne éréjétek be az imádással, hanem kísérje imádástokat az ajándékok átadása. Ajánljátok fel neki -- mondom -- az égő szeretet aranyát, az ájtatos szemlélődés tömjénét és a keserű bűnbánat mirrháját.

A szeretet aranyát a kapott javakért, az áhítat tömjénjét az előkészített mennyei örömekért, a töredelem mirrháját elkövetett bűneinkért.

Az aranyat Istenségének, a tömjént emberi lelke szentségének, a mirrhát teste szenvedékenységének.

Így keressétek, imádjátok és ajándékozzátok meg Uratokat, Jézus Krisztust.

=====

Az ötödik ünnep: Hogyan ajánljuk fel az Isten Fiát lelkiileg a templomban?

1. Végül gondold meg, jó és hűséges lélek, hogy az isteni ígérek beteljesítésére született, a mennyei édességek ízleléséről elnevezett, a lelki adományok felajánlásával keresett és meglett, imádott és megtisztelt Gyermekek miképp mutassuk be a templomban, s ajánljuk fel jámbor, alázatos és köteles hálaadáskép az Úrnak?[44]

Miután tehát a boldog „Mária”, [45] Jézus lelki anyja az áldott Fiú fogantatása által megtisztult a bűnbánatban, születése által megerősödött a kegyelemben, áldott névadása révén megvigasztalódott bensejében, s végre is az imádásban a királyokhoz hasonlóan isteni úton nyert útbaigazítást, -- nem marad más hátra, mint hogy a mennyei Jeruzsálembe, az Istenség templomába vigyék, s ott bemutassák Istent, az Isten és a Szent Szűz Fiát.

2. Menj fel tehát, lelki „Mária”, [46] nem a hegyi városba, [47] hanem a mennyei Jeruzsálem hajlékába, a legmagasabb város palotájába. Ott, az örök Szentháromság és osztatlan Egység trónja előtt hajts alázattal térdet, s az Atya, Fiú és Szentlélek dicsérete, magasztalása és áldása közepette mutasd be az Atya Istennek a „te Fiadat.” [48]

Ujjongva dicsérd az Atya Istent, akinek ihletésére jó elhatározásaidat fogantad!

Magasztald dicsérettel a Fiú Istent, akinek hatására a megfogant

elhatározást tetté váltottad!

Áldd és szentnek zengjed a Szentlélek Úristent azért, mert vigasztalása a jónak gyakorlásában mindaddig megtartott!

3. Áldd az Atya Istent, lelkem, minden adományában és javaidban, mert ő az, aki téged a világból titkos sugallattal kivezetett, mondván: Térj vissza, Sulamitis! -- amely hívásnak az értelmét már kifejtettem a Beszélgetek a lelkemmel (Soliloquium) c. mű második fejezetében. [49]

A Fiú Istent minden szentjeiben magasztald. ő szabadított meg titkos sugallatával a gonosz lélek szolgaságából, mondván: Vedd fel keresztedet! A gonosz lélek igáját pedig vedd el! Az ő igája mérhetetlenül keserű, az én igám ki kimondhatatlanul édes. Az ő igája nyomán örök kín és gyötrelem jár, az én igámnak mézédese a gyümölcse, s kényelmes nyugalmat ad. Az ő igája néha édességet nyújt, de hamisat s pillanatnyit, az én igám igaz s üdvös öröme hangol. ő ideig-óráig emeli fel szolgálait, hogy aztán örökre megalázza, aki azonban engem tisztel, annak kis időre megaláztatásban van része, hogy aztán örökre uralkodjék és megdicsőüljön.

Ez az a tanítás, amelyre az Isten Fia részben maga, részben szent tudósai és barátai révén oktatótt, s amely a gonoszlélek hamis csábításától, a test és a világ hízelgő csalárdságától megszabadított. Áldjad s szentnek zengjed, lelkem, a Szentlélek Úristent mindenkor, aki téged mézzel folyó vigasztalásával megerősített, mondván: Jöjjetek hozzám mindnyájan, kik fáradoztok és terhelve vagytok, és én megenyhítelek titeket.[50]

Ó, puha és elkényeztetett, gyarló és beteg, a világi gyönyöröktől megszédült, e világ örömeitől -- mint a sertés a borseprűtől -- megrészegetett lelkem, hogyan tudtál volna az ősi ellenség ily, s ekkora hálói közepette, ennyi hamis tanácsa, oly változatos akadályai, számtalan barátod, rokonod, s egyéb hozzá tartozód lebeszélései és sebző nyílai ellenére a jóban megmaradni, a bűnök annyi kötelékétől körülvéve a jóban haladni, -- ha a Szentlélek Úristen kegyelme irgalmasan nem segít, s gyakran nem vigasztal s édesdeden nem üdít?! órea építsd hát minden teted, magadnak pedig semmit se tulajdoníts!

4. Mondd lelked tiszta és szent szándékával: Minden cselekedetemet te viszed végbe, Uram![51] Színed előtt semmi vagyok, és semmit se tehetek. A te adományod, hogy élek, nélküled semmire se vagyok képes. Irgalmasságnak kegyelmes Istene, neked ajánlom mindazt, ami a tied. Neked ajánlom magam, méltatlant, s alázattal beismerem, hogy hálátlan voltam minden nekem juttatott jótéteményedért.

Dicséret, dicsőség, hálaadás neked, Szentséges Atyám, örök fölség, aki végtelen hatalmaddal a semmiből teremtettél!

Áldalak, dicsőítelek, hálát adok neked, szentséges Fiú Isten, az Atya világossága,[52] aki engem örök bölcsességeddel a haláltól megmentettél!

Áldalak, szentnek magasztallak, imádlak, ó, Szentlélek Isten, aki engem a te áldott gyengédségeddel és kegyességeddel a bűnből a kegyelemre, a világból a szerzetesi életre, a száműzetésből a hazába, a munkából a nyugalomra, a szomorúságból az örömteli és gyönyörűséges boldog élvezés édességére hívtál.

Amit adjon meg nekünk Jézus Krisztus, Szűz Mária Fia, aki az Atyával és a Szentlélekkel egyetemben él és uralkodik mindöröken örökké. Amen.

=====
Jegyzetek

1. Cfr. Anselm, Meditat. 12; Bernard., Serm. 1 in Epiph. Dom., n. 1 sq.; Serm. 29 de Diversis, n. 2 sq.; Tract. ascet. (Szent Bernát művéi közt, tulajdonképp Gillebertus apáté) tr. 6, n. 6 sq.
2. Zsolt 83,7
3. Vö. Szent Bonaventúra--Dám Ince: A lélek útjai Istenhez. Itinerarium. Bonaventúra-kompendium. Gyöngyös, 1942. 23. l.
4. Vö. Szent Bonaventúra--Keresztes Vilmos: Az étetszentség útján (De triplici via), Gyöngyös 1945, 1. fejt., n. 2--17.
5. Zsolt 83,7
6. Jak 1,17
7. Vö. Lk 1,35
8. Szent Bonaventúra bőven tárgyal arról, hogy a megtestesült Ige az Isten magja. A szentatyákkal pedig egyértelműleg tanítja, hogy az Ige nemcsak az Atyától és a Szentszűztől fogantatott és született,

- hanem minden lélekben megfogon és újjászületik, amely kegyelemben Krisztus mintájára alakul és a krisztusi életet éli.
9. Vö. Szent Bonaventúra--Gál Gedeon: Beszélgetek a lelkemmel. Soliloquium. Gyöngyös 1944, 2. fej., n. 8.
  10. Vö. Szent Béda egyháztanító homiliáját a Sarlós Boldogasszony-napi zsolozsmában.
  11. Vö. Filipp. 3, 19.
  12. Ugyanaz a gondolatkör, mint a 10. jegyzetben. [Vö. Szent Béda egyháztanító homiliáját a Sarlós Boldogasszony-napi zsolozsmában.]
  13. Libr. I. Homil. in Ezech. homil. 5, n. 6.
  14. Libr. II. Synonymor., n. 44, (alias c. 8.)
  15. Vö. a 10. jegyzet. [Vö. Szent Béda egyháztanító homiliáját a Sarlós Boldogasszony-napi zsolozsmában.]
  16. Cfr. Bern., Sermon. 30. in Cant., n. 10 sqq.
  17. Cfr. Hugo a s. Victore, I. de Claustro animae (inter opera Hug.), c. 2.
  18. Iz 59,1
  19. Róm 10,2
  20. Vö. Mt 19,27
  21. Ismét I. a 10. jegyzet gondolatkörét [Szent Béda egyháztanító homiliája a Sarlós Boldogasszony-napi zsolozsmában].
  22. 2Kor 12,2--4
  23. Lk 7,37; 8,2; Jn 20,1 sk.
  24. ApCsel 10,34
  25. Lk 2,13 sk.
  26. Gal 5,12
  27. Vö. Szent Bonaventúra--Gál Gedeon: Beszélgetek a lelkemmel. Soliloquium, 2. fej., 10. pont.
  28. Mt 11,29 sk.
  29. Már Szent Jeromos így értelmezi Mária nevét, s azóta a Máriairodalomban ezek az értelmezések. Szent Bernát gyönyörű gondolatokat fűz még a tenger csillaga jelentéshez
  30. Zsolt 33,9
  31. Lk 2,21
  32. Bernard., Sermon. 15, in Cant. n. 6.
  33. ApCsel 3,6
  34. Bernard., ibid. [Sermon. 15, in Cant. n. 6.]
  35. Maga az Úr Jézus nevezte így azokat, akik az ő Atyjának akaratát cselekszik. Vö. Lk 17--18
  36. A három képesség az emlékezet, az értelem és az akarat. Az emlékezet szerepét lásd: Szent Bonaventúra--Dám Ince: A lélek útjai Istenhez, Itinerarium, III, 3.
  37. Mt 2,2
  38. Vö. Szent Bonaventúra--Gál Gedeon: Beszélgetek a lelkemmel. Soliloquium, IV., 27.
  39. Mt 2,2
  40. Mt 2,5
  41. Bern., Sermon. 32 in Cant. n. 3.
  42. Vö. a 36. jegyzet. [A három képesség az emlékezet, az értelem és az akarat. Az emlékezet szerepét lásd: Szent Bonaventúra--Dám Ince: A lélek útjai Istenhez, Itinerarium, III, 3.]
  43. Mt 2,11

44. Vö. Lk 2,22
45. Vö. a 10. jegyzetben mondottakat [V.h. Szent Béda egyháztanító homiliáját a Sarlós Boldogasszony-napi zsolozsmában.]
46. A 10. jegyzet értelmében [Vö. Szent Béda egyháztanító homiliáját a Sarlós Boldogasszony-napi zsolozsmában.]
47. Lk 1,39
48. A 10. [Vö. Szent Béda egyháztanító homiliáját a Sarlós Boldogasszony-napi zsolozsmában.] és 35. [Maga az Úr Jézus nevezte így azokat, akik az ő Atyjának akaratát cselekszik. Vö. Lk 17--18] jegyzet értelmében.
49. Szent Bonaventúra--Gál Gedeon: Beszélgetek a lelkemmel, II., 37. sk.
50. Mt 11,28
51. Iz 26,12
52. 2Kor 1,3